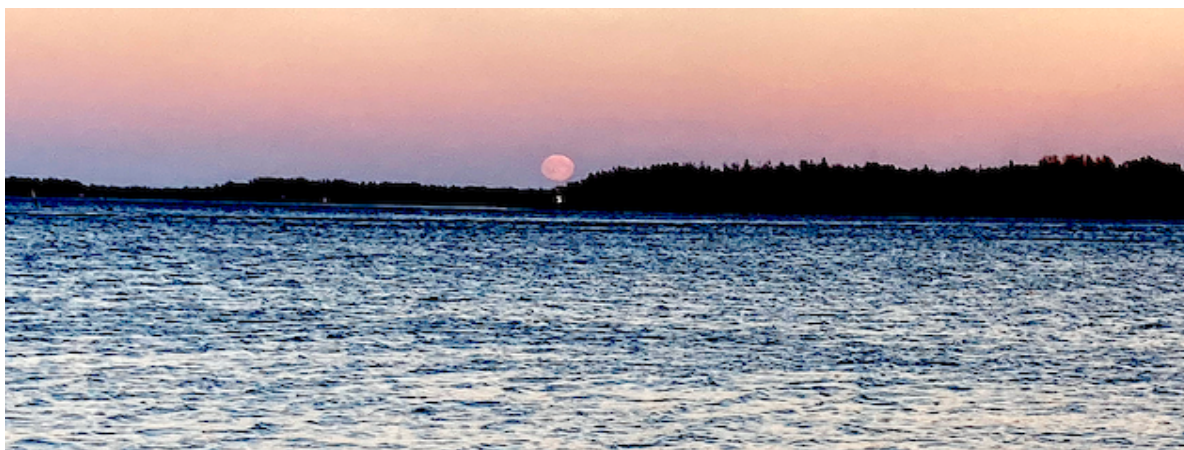

Algforskarssommar – sammanfattning av året 2025. Rapport 7.

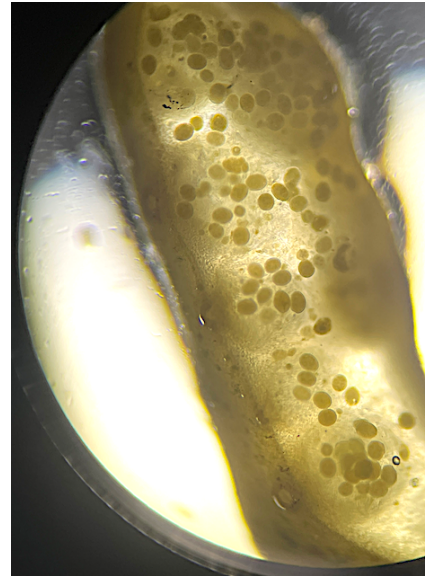
Fångsten av smådjur i en tångruska. Ibland är det bra att ha en extra skål och sil.

Nu har vi haft många milda vintrar i rad, där stora delar av Egentliga Östersjöns kustområden har varit isfria. Utan ett istäcke blir vattnet inte lika kallt på vintern och värms upp tidigare på våren. Resultatet är att blåstången hinner växa till och bli mogen och färdig att föröka sig tidigare på säsongen nu än för 30 år sedan. För att förutsäga när det första stora utsläppet sker gäller det att också hålla koll på när full- och nymånen infaller.

Supermånen kommer upp ovanför skogsbrynet på Tunholmen i Räfnäs.

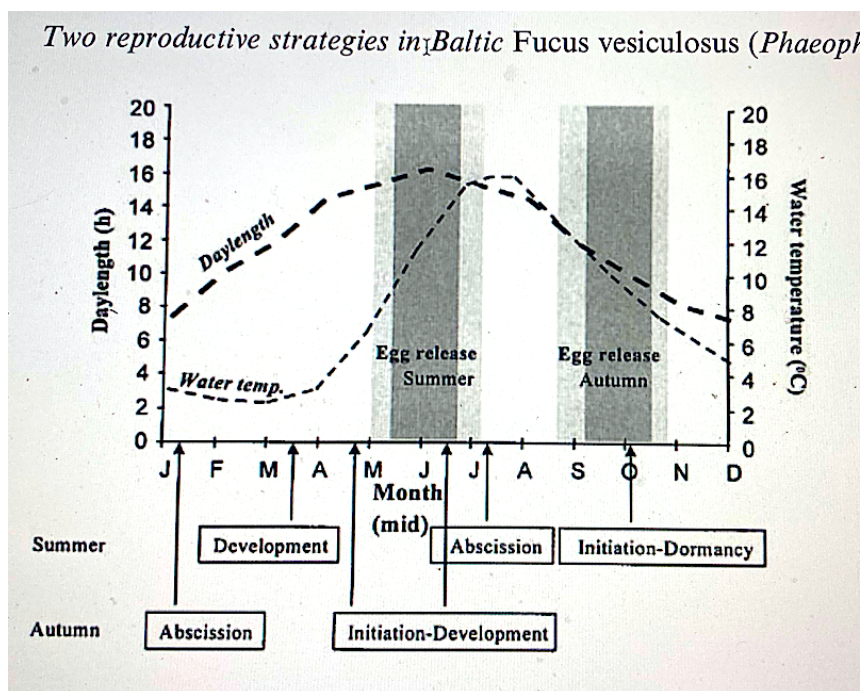
Vid fullmånen den 12 maj 2025 var blåstången mogen hemma vid min brygga i Räfnäs på Rådmansö i norra Stockholms skärgård. Då hade redan de första rapporterna om mogen blåstång kommit in från sydkusten i Öresund. Är du intresserad finns mer information från året om blåstångens förökning i [Algforskarssommar 2025, rapport 4](#).

Höstförökande blåstång. Snitt genom en förökningstopp med många oogon. Foto: S. Peterson.

Vi fick just en rapport från Revhaken, Åhus från Sam Peterson som hittat höstförökande blåstång under en promenad utmed stranden. Det var fortfarande runt $+10^{\circ}\text{C}$ i vattnet och de typiska höstförökande blåstångsplantorna hade massor med fina mogna förökningstoppar. Att det är en höstförökande tångplanta ser man på att förökningstopparna sitter några centimeter ovanför de parvisa flytblåsorna som har anlagts i maj.

Studier gjorda i Kalmarsund under mitten av 1990-talet tyder på att det inte bara är mildare vintrar och vårar numera utan att också vattentemperaturen är högre på senhösten idag

Figuren kommer från en vetenskaplig artikel (Berger et al.) och visar skillnaderna i när sommar- respektive höstförökande blåstång hade sina utsläpp av ägg och spermier i Kalmarsund under mitten av 1990-talet. Titta speciellt på temperaturkurvan från 1992.

Det var klart mycket kallare i vattnet under senhöst och vinterperioden då jämfört med nu.

Detta väcker många frågor kring vad som händer i Östersjöns tångsamhällen. Om blåstången påverkas så mycket av förändringar i vattentemperatur under året hur påverkas då andra arters tillväxt och förökning? Vad händer med grönslick, *Cladophora glomerata*, som konkurrerar om plats på klipporna med tången? Och vad händer med betande snäckor som båtsnäcka, *Theodoxus fluviatilis*, som är duktiga på att äta små tånggroddplantor?

Blåstång omgiven av grönslick i juli-augusti.

Fyra vackert mönstrade båtsnäckor.

Kommer kanske båtsnäckor också att förändra sin reproduktions tid, lägga mer samlingar med äggsäckar och öka i antal? Lite som observationen förra året att tångmärlor kan hinna med två generationer under sommaren. Helt klart finns det behov av fortsatta studier kring vad som händer i tångskogen. Extra intressant är möjligheterna som Naturum och naturskolor har är att jämföra förändringar på samma plats med hur det sett ut för många år sedan. Och såklart gärna rapportera observationerna till Algforskarssommar.

Detta blir Algforskarssommars sista rapport 2025. Vi vill passa på att tacka för alla bidrag som kommit in. Ett särskilt tack för alla bidrag som vi fått in från Naturum och naturskolor som rapporterar från sina stränder. I år har vi också fått in rapporter från Pargas, lite söder om Åbo i Finland och från Ösel i Estland. Det är jätteroligt och vi hoppas att Algforskarssommar kommer att spridas vidare runt Östersjön. Lite extra roligt är att det kommer in frågor från många olika håll till Tångbloggen. Vi försöker alltid svara eller så skickar vi vidare frågan till andra kunniga personer i ämnet. Några exempel är frågor om algblomningar i någon vik i Stockholms eller Trosa skärgård och elever på gymnasiet som vill diskutera sina projekt.

För några veckor sedan berättade vi om [tre arkitektstudenter på KTH](#), som ritade ett spännande lite hus på Nämdö format för möten och undersökningar livet under ytan i den närmaste viken. Så mycket roligt.

Ett gott slut på Tångforskarssommar 2025 önskar vi från Tångbloggen!

Lena och Ellen